

AKTIVITETSYTA PÅ TJEJERS VILLKOR

2012-11-16

Av: Hållbart Malmö

I Malmö pågår ett omfattande arbete med satsningar på hållbar stadsomvandling. Det långsiktiga och övergripande målet är att skapa en sammanhållen och attraktiv stad som är hållbar ur både ekonomiska, ekologiska och sociala aspekter. Ett perspektiv som lyfts extra i omvandlingsarbetet är jämställdhet. Hur skapar man hållbara, intressanta och spännande platser som också gynnar ett jämställt användande? I Rosengård byggs just nu en aktivitetsyta som planerats med målet att locka tjejer att ta plats i den offentliga miljön.

Genom medel från Delegationen för Hållbara städer och EUs strukturfond ingår idag flera av Malmö stads förvaltningar i satsningar på hållbar stadsomvandling i Rosengård. Tillsammans med andra aktörer och i nära dialog med boende genomförs olika åtgärder för att uppnå dessa mål. Ett av flera projekt är att rusta upp Rosengårdsstråket och längs detta anlägga nya mötesplatser och aktivitetsytor som gör stråket till ett socialt rörelsestråk och inte enbart en transportsträcka.

PLANERING MED JÄMSTÄLLDHET I FOKUS

Längs stråket finns en stor parkeringsplats vilken nu byggs om för att bli en aktivitetsyta – en målpunkt i Rosengård, och förhoppningsvis en plats som kan attrahera folk från hela Malmö. Vad är då en aktivitetsyta? Det initiala skissarbetet gav en ganska förutsägbar bild av hur man kan gestalta en plats för aktivitet i ett miljonprogramsområde. Skate, klättring, multisportplaner och grafittiväggar var komponenter i de första ritningarna. Men ifrågasättandet från planerarna själva kom snabbt – finns inte redan dessa platser i Malmö? Och vilka målgrupper är de till för? Efter en överblick över stadens befintliga aktivitetsplatser kunde det konstateras att dessa ytor tenderar att domineras av unga män och pojkar, och att mycket av stadens resurser använts på platser som gynnar de redan aktiva att bli än mer platstagande.

DELTAGANDE I DESIGNPROCESSEN

Projektet fick så en annan riktning och frågeställningen omformulerades: hur kan man skapa ett aktivt rum där tjejer och kvinnor tar större plats och får synas – där deras behov och användande står i fokus? Detta undersöktes på olika nivåer och i flera fora. Genom intervjuer med kvinnor och flickor, forskarseminarium och designworkshops. Det anställdes också 13 tjejer i åldrarna 16-19 år, vilka under en sommar tillsammans med gatukontorets planerare, arbetade fram gestaltningsidéer och förslag på platsens framtida användningsområden. Tjejerna fick i uppdrag att göra ett fullskaletest av sina idéer på plats – ett arrangemang helt planerat av dem. Genom att involvera den tänkta målgruppen i ett tidigt skede i planeringsprocessen och låta dem skapa aktivitet på platsen redan innan den var klar, var ambitionen att deras ägarskap över platsen skulle stärkas.

Så här säger ett par av tjejerna om arrangemanget de genomförde:

"Jag har aldrig varit med om något liknande. Jag tycker det var helt underbart att vi tjejer skulle kunna göra något så stort. Jag tror inte att killar hade gjort det så som oss. Jag tycker vi tjejer ska vara STOLTA över oss själva."

"Arrangemanget kommer nog att bli annorlunda jämfört med om killar hade gjort det. De hade valt män som medverkande utan att tänka på det."

RESULTATET

Arrangemanget som tjejerna ordnade satte fokus på kultur, dans och scenarrangemang. Det blev en levande skyltning till allmänheten om vad som väntas hända med platsen framöver och samtidigt ett verklighetstest av de designidéer som nu projekteras vidare. Hur funkar musik och dans på ytan? Var samlas spontanpublik mest naturligt, på vilket sätt påverkas grannarna och hur tar man sig hit? Arrangemanget väckte också en allmän debatt om jämställdhet i stadens offentliga rum, och inte minst visades att tjejernas perspektiv faktiskt kunde göra skillnad i planeringen.

Deltagandemetoden gav alltså mening både för planerarna och för brukarna av miljön. Men det som kanske är allra viktigast förutom ett intressant test, och konkreta idéer till gestaltningen av den fysiska miljön är att odla intresset för att vara med och ta plats i staden. I det här fallet resulterade sommarens aktiviteter i att en grupp unga driftiga tjejer startade påverkansgruppen Engagerad i Malmö. Ett tiotal tjejer ingår i gruppen, genom vilken de nu fortsätter att ordna offentliga arrangemang och involvera sig i stadens fysiska utveckling.

VAD HÄNDER SEDAN?

Aktivitetsytan är idag under uppbyggnad. Det som från början såg ut att bli en typisk multisportplats, har med hjälp av tjejernas engagemang resulterat i en annan gestaltning. Dansgolv, speglar, inbyggd musikutrustning och en stor scen för uppträdanden är komponenter som får ta plats, medan bollsportplanerna får träda tillbaka. Förutom de fysiska förutsättningarna på platsen blir det efter färdigställande viktigt att också arbeta med programmeringen och förvaltandet av ytan. Just nu planeras för en samförvaltning där tjejerna kan få en nyckelroll i den fortsatta driften. Hur väl man lyckas med att skapa en hållbar och jämställd plats kommer att prövas på riktigt först i användandet.

Fakta

Plats: Fd parkeringsplats i Örtagården, Rosengård, Von Rosensväg/Adlerfeldts väg

Funktion: Aktivitetsyta

Projektledare: Malmö stad. Projektet ingår i ett övergripande program för hållbar stadsutveckling i Malmö – fokus Rosengård

Landskapsarkitekt: Anders Dahlbäck, Gatukontoret

Projektperiod: sept 2010 – sept 2013

Byggstart: jan 2013

Kostnad: fysisk bebyggelse ca 7miljkr

Hållbarhetskategori: Social, kulturell

Finansiering: Malmö Stad, EU, Delegationen för Hållbara städer

Länkar: www.malmo.se/aktivitetsytan www.malmo.se/hallbararosengard